

Abonnement pour un an:

250 piastres

Edition spéciale 500 piastres

Adresse:

Idjtihad Constantinople

Téléph-St, 865

XXème ANNÉE

1 Octobre 1924 — N 170

اجتهاد

فـنـ ، اـجـاـعـی ، اـدـبـی ، اـقـصـاـدـی ، مـجـمـوعـه

آبونمان: سنه لى [۲۴ نسخه]

داخل ایچون ۲ ، خارج ایچون

۲ ۱/۴ اعلا کاغذی ۵ ایرادر .

اداره خانه سى

جفال اوغلنده « اجتهاد نهوى »

تلفون : استانبول ۸۶۵

يکرم منجى سنه

۱۷۰۰ - ۱۹۰۴ تشرین اول ۱۹۰۴

دوملو پیکار — غازی مصطفی کمال پاشا

(آشیان) نده ایکی دفعه ده صحیه مدیریت عمومیه سنده ملاقی اولدوق . سکز اون دقیقه دوام ایدن بومکالمه لردن درین انطباعرلر محافظه ایتیش اولدیغمی سویله مه لی یم . کوزل سویله یینلر چوقدر؛ فقط سویله دیکلرینی یاپانلر آزدر . او ، اکثر یاسویله مه دن اول یابان ، صوکره سویله یین بر خطیب در . مصطفی کمال پاشا کزیده رفقای اجتهادیه لر برابر تارایخمزده وحی جهان تارایخمزده یکی بردور آچیشلر در . غرض وعوضدن سالم و منحصراً ملتک سلامتی ، یوکسلمه سنی ، مدنی و مترقی ملتله آره سنده صاحب مقام اولماسنی آرزو ایدن هانسی منور و وطن داش دوملو پیکار لطقنک شوسطرلرنده مشتعل املار اطرافنده طوپلاناق و چالیشاق ایسته مز : « آرتق وطن اعمار ایستیور ، زنکینک و رفاه ایستیور ، علم و معرفت ، یوکسک مدنیت ، حر فکر و حر ذهنیت ایستیور ... ملتیزک تفکوره سی مدنی بر هیئت اجتماعیه اولماق در مدینه یولنده یورومک و موفوق اولماق ، حیاتک شرطیدر . بویول اوزرنده توقف ایدنلر یاخود ایله ری یه دکل کیری یه باقاق جهل و غفلتنده بولونانلر مدنیت عمومیه نک خروشان سیلی آلتنده بوغولمایه محکومدرلر . مدنیت یولنده موفقیّت تجده و ابسته در . احکامک زمانله تغیری ، تکمل و تجددی ضروریدر . مدنیتک اختراعلری جهانی تحولدن تحوله دوچار ایتدیکی بردورده ، عصرلق کهنه ذهنیتلرله ، ماضی پرستیکله محافظه موجودیت ممکن دکلدر . سفسطلر ، خرافلر قافلاردن چیقمالی در » تورکیا هانسی رئیس دولتک آغزندن بویله مشتعل کلهلر ایشیتمشدر ؟

مصطفی کمال پاشا حقنده طویدیغم حیرانیت و تقدیری یازمایه نه امکان تام وار نده لزوم قطعی : او کندی حیاته منور عزم وارادتیله بر قصیده یازمشدر ، که عصرلرجه موضوع حیرانیت اولاجاقدر . یاپیلما سی هرکسه کوچ کورون برشیئی یاپماق هندر ، فقط یاپیلما سی هرکسه محال کورون برشیئی یاپماق اثر دهادر . مصطفی کمالک ، بتون اوصافیه بردها اولدیغنده شبهه یوقدر . موفقیّت ایچون خارجی عامللرک و حتی بعضی تصادفلرک کندیسیله تشریک مساعی ایتیش اولدیغی نه قادر ایله ری سورولورسه سورولسون ، اک قوتلی عامل موفقیّتینه مصطفی کمالک قفاسی و ایمانی اولمشدر . اسمنک اطرافنده کی شرف و شان هاله سینه غبطه ایله باقانلره اونک لسان حالی (ویقتوز هوغو) نک شوبیتنی او قورکی در :

Pour aller jusqu'aux cieux il vous fallait des ailes
Vous aviez le désir, la foi vous a manqué.

دها ایچون آتی ، حال قادر روشن در . بزیارینک شونتی کوره مزکن او اوچ سنه آتیه نک جریانلری وحاکم سیاستلری آشکار کوردی . بوکوروش صمدانی بر قدرت ، فطری بر موهبه در . بلکه مصطفی کمال پاشانک عسکرلک قدرتی درجه سنده ذی قدرت قوماندانلر مز واردر و اولابیلیر؛ فقط اونک مجددلکنی ، اونک مسائل اجتماعیه و اقتصادیه نفوذ نظری ، مساعفه کارلغی ، کنیش فراستی ، ملتیرک و جمهورلرک پسیقولو جیاسنه آشنالغی تماماً حائز بر رجل عسکری و ملکی کورمیورم . مصطفی کمال پاشایله بردفعه توفیق فکرت بک مرحومک

بزم خلغمزده تعصب یوقدر؛ تعصب، اوقور، بازار فقط مظلّم طبقه مزده در. عمومیتله اخی لرمزده عقل سلیم دها مکمل و مصون قالمشدر. اون دورت سنه اولدخی عدلیه ناظری ابراهیم بکه «بوملکتنده اخلاندن و اختلاندن قورقولا جاق اعتقاد یوقدر» دیمشدم. بو ادعایک اصابتی کورمک ایچون حر و متفکر بر صاحب ظهورک کله سنی اون درت سنه بکله مک ایجاب ایتدی.

مصطفی کمال پاشا تورکیا خلقی بر کتاب کبی اوقودی واونده اغلاق وایهام بولونمادیغنی کوردی؛ کوردی وپک اینی اکلادی، که تورک، مدینته معارض دکدر. عدالتنه تشنه در. اونا، عدالت ویردیکدن صوگره اوندن هرشی ایسته یه بیلیر و آلبیلیر سگزر. گویومز و کویونک خواجه لری بیله اکثریا مکاتب عالیّه و مدرسه مآذونلرمزدن بیک کره دها منورین درلر. هیچ برشی اکیلهمش بر ترلا، فنا اکیلمش، فنا باقیلمش ترلادن دها اینی اولدینی کبی. (عمر خیام) ک بر رباعیسنده «هر اوکنه کان نعنهی یمکدن ایسه هیچ برشی یمه مک اولادر» سوزی بو وسیله ایله خاطره کله مک ممکن اولیور. بوندن اوتوز آتی سنه اول بنی (ارزنجان) طریقیله (خرپوت) ده، صله یه کوتورن قاطرچی خلیل آغا ایله بر محاوره م اصلا خاطرمدن چیقماز: زوالی آدم، راکب اولدیغ قاطرینک آرقه سنی یاریم چاریغیله یا یا اولاراق تعقیب ایدرکن بانا شو سوزلری سویله مشدی:

«افندی بز چوق ظلم کوریورز، ژاندارمه لر بزی صویورلر، محکمه لرده اُک چوق رشوت ویره یلین طرف حقلی چیقیور؛ مالزدن جانزدن اُمین دکاز. بو ظلمدن سلطان حمیدک یا خبری واردز، یا خود یوقدر؛ خبری وارده بونک اوکی آلیورسه ظالمدر و فنا برپادشاهدر، یوق اکر خبری یوقه ینه فنا پادشاهدر؛ چونکه اونک وظیفه سی بویله شیلری اوکر نمک و بیلیمک وظلم ایدنلری هان تربیه ایتکدر.» بز اوزمان بوقادار محاکمه یی، مکاتب عالیّه دیپلومالیرینه بیله-قولای قولای یاپدیرامیوردق. تورک قومنک زمین طبقه سی صاغلانمدر. چوروکلک، تعلیم و تربیه سیستمزک نتیجه سی اولاراق، اوست طبقه لرده در: (وان) دن، دون، ۳ آغستوس

۱۹۲۴ تاریخی بر مکتوب آلام. کوتده رن (وان) ولایتی معارف مدیری، اصیل و ممتاز شاعر لرمزدن قوزان اوغلو جناب محی الدین بکدر. مکتوبک شوسطرلری مدعای مؤید اولدینی ایچون، بورایه نقل ایتکده بر مانع کورمبورم:

«... (سیواس) ده ایکن بر کویه تبدیل هوا ایچون کیتمشدم. بر کوی خواجه سنه ملاقی اولدم؛ بر چوق شیر صوردی، نبضه کوره شربت ویرمک ریاکارلیقه بو (قرمزی خوجا) نامیله معروف آدامک جبه سنه صاریغنه کوره سوز سویله دم. آدابجغز، جواباً «افندی کویلو دییه بنی حیوان یرینه قویمه. بن (اجتهاد) ی دائماً مطالعه ایدر آدام؛ عبدالله جودت کبی آحیق جبهه ایله سوز سویله» دیمش و بوطلبه کزی ردیل ایتمشدی. مصطفی کمالک دهاسی بوجانلری کوردی واونره بحق استناد ایتدی. حقیقی منورلرک طالعی فرخنده در، که قدیر و ذی شکوه بر پیشوایی ادراک ایدیورلر؛ هم آنک هم میدانک موجود اولدینی بر دورک قیمتی اینی تقدیر ایتملی و نورک ظلمته، حریتک اسارت، ترقی ورفاهک عطالت و سفلاته مظفریت قطعیه سنی تأمین یولنده چالیشمق ایچون بو فرصتی غنیمت بیلیملی در.

ترقی خواه کنگلر، بونکه بر ابر بیلیملی در، که وطن و ملت مزک، حال و آتیی امین و مرفه بروطن و بر ملت اولابیلیمه سی ایچون پایلاجاق شیلرک آنجق یوزده بری یاپیلمشدر. استحصال، اعمال، اعمار... حقیقی رفاه و استقلالک بو «اقایم ثلثه» سی ایچون هنوز مهم آدم لر آتیلمش عد اولوناماز. جلال نوری بکک حرب عمومیدن اول انتشار ایدن و قیمتلی، انقلابکار، نفیس بر کتابی اولان (مقدرات تاریخیه) سنه یازدیغ هیجانلی و اوزون بر تقریضده «بو حرف لرله و بو حریف لرله انکشافز ممکن دکدر!» دیمشدم.

لاتین حرفلری قبول و هضم اولونمادیقجه فنا «اتصال» لردن قورتولامایز. تشکیلات اساسیه قانونی حالا قیود دینه دن قورتاریلاماشدر. بر مدرس عبدالنافع افندی، حیقوب حکومت جمهورییه «هم اساسات دینه نک محافظی یز دیورسکیز. هم ده فقه شریفک احکام منیفه

قانونی تمیز نلمه؛ اعمار، اعمال، استحصال... بزم فکری و مدنی اقامت ثلثه من اولمالی؛ لاتین حرفبری قطعی بر عزم ایله مطلقا قبول اولونمالی در واولونا جقدر. بیهوده وقت کچمه سین. ایچمزد او قویوب یازمق بیلمه یین کیمسه بولونمایاجق؛ هر سنه لا اقل ایکی بیک کزیده تورک کنجی آمریقانک آوروپانک دارالصنایع لرنده، فابریقه لرنده، دارالفنون لرنده، صنایع، زراعت، تجارت، اورمان معدن، کیمیا، مهندسلک، طب، زه نؤته خنیک، الخ مکتیبلرنده تحصیلده بولونماق؛ تورکیا وطنداش لرنیک فرداً قیمت اجتماعیه لری یوکسه له جک الخ. هپ بونلر اولاجاق وبو «اولمالر» سایه سنده تورکیا معمر، معمور، مرفه، حر، و حقیقه مستقل اولاجاق. مصطفی کمال پاشا و رفقای اجتهادی، بزه سلامت و انکشاف یولنی آچدیلر اونلرک معظم ایشی بواولدی وبو، حیات ملی و مدنییه دوغرو بیوک برمرحله در. صاف و عالیجناب ملتک افراد و اعالیسینک فدا کارلنی و نیجه محنت و ماتم بهاسی اولاراق آجیلان بو شاهرا هده ایلیله مهنک ویا کیریله مهنک حیات و مات مسئله سی اولدیغنی تقدیر و اونا کوره آدیملری تنظیم و تسریع ایتمک ده بز عمه فکریه یه دوشن معظم و مستمر وظیفه در. ملهم و متفکر باش قوماندانک ده کار ورها کار آلی، هر طوقون دینی باقیری آلتونه تحویل ایتمک ادعا سنده دکلدر؛ فقط باقیره آلتون قیمتی افاضه ایتمک طریقنی کوسترمشدر. بوبرعلم و عقل معجزه سیدرو، جهل و اعتقادک اولادی [۱] اولان معجزاندن داها آزیوک برمعجزه دکلدر.

ایلول ۱۹۲۱ هکبه لی آطه: در فتنور عهبر الی مروت

«ژاپونیا» نك بو انكشاف سربى حقنده بر نبذه معلومات واردر.

Schiller [۱]

Das Wunder ist des Glaubens liebtestes Kind.

دیر، که

اعتقادک معجزت الکسوکیل اولادیدر.

دیکلدر.

طوپراق — بوپک نافع چفتجی وزراعتجی مجموعه سی تکرار انتشاره باشلادی آیده ایکی دفعه چیقیور او قویک.

مغایر قانونلر یاپورسکنز» دییه بیلور و آلمزده کی تشکیلات اساسیه قانوننه کوره بونی دیمکده حقلی اولیور. بونک بویه طوپاک اولسندن دولای مصطفی کمال پاشا بو کون معاتب طوتولاماز. اونک اک ماهر بر قاپودان اولدیغنی قبول اولونور. فقط آلتنده کی سفینه خورده در؛ اسلیم یاپمایان قازانله، ویالامه اولمش بو ما کینه ایله آرزمانده نه یاپا بیلیر؟ کیمی فورطونه ده باطماقندن قورناردی. تگنه صاعلام در، فقط بتون اقسام محرکه سی یکیدن اصهار لا تماق تماماً تبدیل و تجدید ایدیلک الزمدر:

(بلغارستان) ک ۷۰۰ ی (برلین) ده اولماق اوزره یالکیز (آلمانیاده ۱۷۰۰ [بیک یدی یوز] طلبه سی بولونماسنه مقابل بزم بتون (اوروپا) ده تحصیلده بولونان طلبه منک یکونی ۱۰۰ [یوز] ه بیله بالغ دکلدر! [۲]

پاره منک و مرهمنک اوزهرینه پارماغمی باصیورم، بو قاینار کله لر دلا تیله استقبال شاهدم اولسون! (ژاپونیا) قرق سنه ظرفنده ناصل اک ذی شوکت دولت و ملت لردن اولدی؟ «سامورای» لرک تحکمنی چاک وده موقراط شعار مشروطیت اداره نی تأسیس ایتدیکی سنه دفعه آوروپانک و آمریقانک علمی و صنایعی مؤسساتنه یکرمی بیک طلبه گوندردی. بو کونکی زینکین، قوتلی، مرفه، ذی حشمت ژاپونیایی، ژاپونیایه پیدرپی علم و یا صنعتده استاذ اولاراق عودت ایدن بو یکرمی بیک کنج یاپدی. (ژاپونیا) نك تاریخ انکشافی قادار بزه درس عبرت ویردن تاریخ کتابی یوقدر [۳] قانونلر من و بالخاصه تشکیلات اساسیه

[۱] * ۳۰ آگستوس تاریخی «طنین» غزته سنک «بر آچیقلی مقایسه» عنوانی فقره سنه ده باقک. بلغارستانک «صوفیه» سنه منتشر «میر» غزته سی هر کون ۷۰۰۰۰ قارنه مالک در. «بوکره ش» ده چیقان «اونیومرسول» غزته سی هر کون ۲۰۰۰۰ نسخه صاتیلیر، او قونور! عرب حرفلری ایله بز بو مرتبه لره اصلا واصل اولامایز. ۱۵۲ نومرولو «اجتهاد» ده «دردک منبعنه دوغرو» عنوانی مقاله منی همه حال او قویک.

[۲] (بر ذکای فیاض) عنوانی و (کتبخانه اجتهاد) ک ۱۸ نجی عدی اولارای در دست طبع کوچوک کتبا مزده